

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Освітньо-професійна програма

«Німецька мова і література»

перший (бакалаврський) рівень освіти

Галузь знань

01

Освіта / Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

(за предметними спеціальностями)

Спеціалізація

014.02 «Середня освіта (мова та література (німецька))»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання основної іноземної мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Маруневич Божена Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380502273287
E-mail викладача	bozhena.marunevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	2 курс – 6 кредитів ЄКТС (180 год.) 3 курс – 6 кредитів ЄКТС (180 год.) 4 курс - 8 кредитів ЄКТС (240 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 13.50
2. Анотація до курсу	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи сучасної методики як науки та навчальної дисципліни; теоретичні основи формування мовних та мовленнєвих компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі; методичні засади організації та забезпечення процесу формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів з огляду на сучасні методичні підходи та провідний педагогічний досвід.	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Мета курсу</u> - сформувати у студентів науково-методичну теоретичну базу, яка розкриває закономірності процесу навчання німецької мови як засобу комунікації, освіти і виховання учнів; ознайомити із сучасними тенденціями у навчанні іноземних мов у країні та за кордоном; сформувати у студентів основні професійно-методичні уміння та навички а також уміння самостійного методичного дослідження.</p> <p><u>Завдання курсу</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з теоретичними основами сучасної методики навчання іноземних мов, показати головні компоненти теорії навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань.; • формування професійно-методичних умінь, необхідних для майбутньої роботи в галузі навчання німецької мови; • формування професійно-методичних умінь проведення самостійного методичного дослідження; • ознайомлення з питаннями особливостей навчання німецької мови у школах різного ступеню; • ознайомлення з сучасними технологіями у навчанні іноземних мов; • формування професійно-методичних умінь проведення позакласної роботи з німецької мови; • використання одержаних теоретичних знань у практиці навчання та спрямування студентів на творчий пошук підчас практичної діяльності у школі. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>4.1 Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку 	

суспільства, техніки і технологій.

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати знаннями з сучасної методики навчання німецької мови.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, пов'язані з питаннями методики навчання німецької мови.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися німецькою мовою.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень в галузі методики навчання німецької мови на належному рівні

4.2 Фахові компетентності

- Усвідомлення структури педагогічної науки та її теоретичних основ.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання традиційних і новітніх теорій, напрямків, методів і технологій в галузях педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов.
- Розуміння основних цілей і завдань освітнього процесу та специфіки діяльності вчителя німецької мови у закладах ЗСО.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Здатність планувати, організувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності на засадах методологічного та правового підґрунтя; аналізувати, систематизувати, інтерпретувати та презентувати його результати.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією з методики навчання німецької мови для розв'язання професійних завдань.
- Здатність планувати, організувати та проводити уроки та навчальні курси з німецької мови, а також оцінювати навчальні досягнення учнів.
- Здатність керувати власним професійним розвитком у сфері вивчення та навчання німецької мови.

4.3 Результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та німецькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової методичної літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти в галузі методики навчання німецької мови.
- Співпрацювати з колегами та представниками німецької культури.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення типових задач і проблем професійної діяльності у сфері вивчення та навчання німецької мови.
- Розуміти основні проблеми освіти та підходи до їх розв'язання із застосуванням

доцільних методів та інноваційних підходів у сучасній методиці навчання німецької мови.

- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою мовою.
- Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній сферах життя.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету.
- Володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми й методи навчання; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету; оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти реального освітнього процесу та використовувати їх для планування, організації та реалізації прикладного мікродослідження з німецької мови; презентувати його результати.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні типових задач і вирішення проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- Критично оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність; будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення у сфері вивчення та навчання німецької мови.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Курс(семестр)	Загальна к-сть годин	Практичні	Самостійна робота
II курс (3-4 сем.)	180	72 (36/36)	108 (54/54)
III курс (5-6 сем.)	180	68 (34/34)	112 (56/56)
IV курс (7-8 сем.)	240	126 (74/52)	114 (76/38)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III - IV	014 Середня освіта	2	нормативний
V – VI	014 Середня освіта	3	нормативний
VII - VIII	014 Середня освіта	4	нормативний

Тематика курсу (II курс)

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи навчання іноземних мов Методика як теорія	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з

<p>навчання. Визначення поняття. Предмет та основні категорії методики. Методика та її зв'язки з базовими дисциплінами: педагогікою, психологією, психолінгвістикою та лінгвістикою. Іншомовні дидактичні принципи. Принципи організації навчального процесу.</p>					розкладом занять
<p>Тема 2. Методика та методи навчання іноземних мов Визначення поняття «метод». Навчальний метод та його компоненти. Методичний прийом. Граматико-перекладний та прямий методи навчання. Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи. Комунікативний метод.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3. Система навчання іноземних мов та її зміст Визначення поняття «система навчання». Цілі навчання. Зміст навчання. Формування іншомовної комунікативної компетенції. Визначення поняття «комунікативно-мовленнєва ситуація». Методичні принципи.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 4. Засоби навчання іноземних мов Визначення поняття «засоби навчання». Технічні та нетехнічні засоби навчання. Комплект для вчителя та учня. Фонограма та відеофонограма на уроці німецької мови. Використання комп'ютерних програм у навчанні німецької мови.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Лінгвопсихологічні</p>	практичне	1, 4, 5,	Практичні	10	Протягом

<p>основи навчання іноземних мов Лінгвопсихологічна характеристика мовленнєвої діяльності. Проблема навичок та вмінь у навчанні іноземних мов. Система вправ для формування навичок та вмінь мовлення. Типи вправ. Класифікація вправ.</p>	не заняття	додаткова 3, 4	завдання 10 год.		семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 6. Формування граматичної компетенції Характеристика граматичних навичок мовлення. Поняття «граматична структура» і «зразок мовлення». Активний і пасивний граматичний мінімуми. Ознайомлення з граматичними структурами активного граматичного мінімуму. Автоматизація дій з граматичними структурами активного та пасивного граматичного мінімуму.</p>	практичне заняття	1, 3, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год.	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 7. Формування лексичної компетенції Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас. Критерії відбору лексичного мінімуму. Процес засвоєння лексичного матеріалу. Ознайомлення з новими лексичними одиницями. Способи семантизації. Автоматизація дій з новими лексичними одиницями. Основні типи вправ. Умовно-комунікативні та комунікативні види вправ.</p>	практичне заняття	1, 3, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год.	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 8. Формування фонетичної компетенції Вимоги до вимови учнів. Фонетичний мінімум.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом

<p>Навчання звуків німецької мови. Ознайомлення з новими звуками. Вправи на рецепцію звуків.</p> <p>Автоматизація дій з новими звуками. Вправи на репродукцію звуків.</p> <p>Навчання інтонації німецької мови.</p> <p>Ознайомлення з новими інтонаційними моделями.</p> <p>Автоматизація дій з інтонаційними моделями.</p> <p>Види вправ.</p>					занять
--	--	--	--	--	--------

Тематика курсу (III курс)

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Формування компетенції в аудіюванні</p> <p>Характеристика аудіювання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності.</p> <p>Труднощі аудіювання.</p> <p>Етапи навчання аудіювання.</p> <p>Вимоги до текстів з аудіювання.</p> <p>Система вправ для навчання аудіювання.</p> <p>Засоби контролю розуміння прослуханого аудіотексту.</p>	практичне заняття	1, 2, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 2. Формування компетенції в говорінні</p> <p>Характеристика говоріння як продуктивного виду мовленнєвої діяльності.</p> <p>Основні види усного мовлення: монолог та діалог, їх характерні ознаки.</p> <p>Дидактико – методичні етапи навчання усного мовлення.</p> <p>Фактори усної комунікації.</p> <p>Характеристика комунікативної ситуації.</p> <p>Система вправ для навчання монологічного мовлення.</p> <p>Суть і характеристика діалогічного мовлення.</p> <p>Система вправ для навчання</p>	практичне заняття	1, 2, 4, 5 додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>діалогічного мовлення.</p> <p>Тема 3. Формування компетенції в читанні Характеристика читання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності. Функція та роль читання у навчанні німецької мови. Основні види читання та його психо-фізіологічні механізми. Труднощі навчання читання іноземною мовою. Навчання техніки читання. Основні види вправ з техніки читання. Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Вправи для формування умінь аналітичного та синтетичного читання.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 4. Формування компетенції у письмі.</p> <p>Характеристика письма як продуктивного виду мовленнєвої діяльності. Психолінгвістичні механізми письма. Навчання техніки письма: каліграфії, орфографії. Основні види вправ для формування рецептивно-репродуктивних видів письма. Етапи навчання писемного мовлення. Вправи для формування умінь писемного мовлення. Письмо як засіб навчання та контролю. Контрольні роботи та завдання.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Навчання планування Планування навчального процесу з німецької мови. Функція та зміст планування. Форми планувальної діяльності. Вимоги до уроку німецької мови. Типи і структура уроків.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>Планування серії уроків по темі. Аналіз уроку німецької мови. Планування уроку і структура та компоненти уроку. Схема плану-конспекту уроку. Планувальна діяльність вчителя. Складання річного та тематичного планування. Написання конспекту уроку. Презентація конспекту уроку.</p>					
<p>Тема 6. Контроль у навчанні німецької мови Контроль як складова частина у системі навчання іноземних мов. Функції, види та форми контролю. Тестовий контроль. Об'єкти контролю. Структура тексту. Загальноєвропейська класифікація рівнів володіння іноземними мовами. Вимоги національного навчального плану рівнів володіння іноземною мовою.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 7. Позакласна робота з німецької мови Мета і психолого-педагогічні аспекти позакласної роботи з німецької мови. Принципи організації позакласної роботи з німецької мови. Форми позакласної роботи з німецької мови. Етапи підготовки і проведення. Презентація.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 8. Індивідуалізація процесу навчання. Цілі та завдання індивідуалізації процесу навчання. Види індивідуалізації та психологічна структура індивідуальності. Атлас індивідуально-психологічних особливостей учнів. Види вправ, розрахованих на</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

учнів з різним рівнем володіння мовленням.					
Тематика курсу (IV курс)					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Особливості навчання іноземної мови у школах різного ступеню</p> <p>Навчання молодших школярів (1-4 класи). Практична мета. Навчання школярів основної школи(5-9 класи). Визначення провідних видів мовленнєвої діяльності. Навчання учнів старшої школи (10-12 класи). Практична мета. Вікова характеристика учнів. Індивідуалізація навчання та самостійна робота.</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 2. Методи дослідження в методиці викладання іноземних мов.</p> <p>Методи дослідження: основні та допоміжні методи. Планування експерименту. Вибір проблеми дослідження. Експериментальний план. Етапи проведення експерименту: організація, реалізація, констатація, інтерпретація. Визначення практичного і теоретичного значення та методологічної основи дослідження. Організація та проведення анкетування та тестування. Методика укладання анкет. Аналіз отриманих даних. Якісна і кількісна характеристика. Обробка результатів дослідження. Інтерпретація результатів.</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3 . Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови. Форми реалізації</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом

<p>індивідуального підходу: самостійна робота під керівництвом вчителя, автономне навчання, самостійне оволодіння без допомоги вчителя, індивідуальна робота. Цілі індивідуалізації: основні та допоміжні цілі. Види індивідуалізації. Психологічна структура індивідуальності.</p>					занять
<p>Тема 4. Методика формування іншомовної компетентності в говорінні. Загальна характеристика іншомовної компетентності в говорінні. Цілі формування компетентності в діалогічному мовленні. Етапи формування компетентності у діалогічному мовленні. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у діалогічному мовленні. Загальна характеристика іншомовної компетентності в монологічному мовленні. Цілі формування компетентності в монологічному мовленні. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у монологічному мовленні.</p>	Практичні заняття	1, 2, 3,4 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Методика формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності. Особливості іншомовного міжкультурного спілкування. Міжкультурне спілкування як обмін інформацією і як взаємодія. Загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності. Цілі та етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів</p>	Практичні заняття	1, 2, 3, 4, 5. Додаткова л-ра : 3	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>початкової, основної і старшої школи.</p> <p>Тема 6. Тестовий контроль у навчанні іноземних мов. Тестовий контроль як ефективний засіб організації контролю у навчанні німецької мови. Поняття «лінгводидактичний тест». Показники якості тесту: валідність, диференційна здатність, практичність та економічність. Стандартизовані та нестандартизовані тести. Тести навчальних досягнень та тести загального володіння іноземною мовою.</p> <p>Тема 7. Позакласна робота з іноземної мови. Мета і психолого-педагогічні аспекти позакласної роботи. Принципи організації позакласної роботи. Форми позакласної роботи. Основні характеристики видів позакласної роботи.</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5, Додаткова л-ра : 3	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
	Практичні заняття	4, Додаткова література 3	Практичні завдання 16 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одну письмову підсумкову роботу (максимум 10 балів)
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 70 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 10.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкової контрольної роботи.

7. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності, вимогах до відвідування та виконання необхідного мінімуму навчальної роботи. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академгрупах з викладачем, бути

толерантним, поважати думку інших. Плагіат та інші форми нечесної роботи – недопустимі. Недопустимі списування в ході контрольних та залікових робіт.
Норми академічної етики: дисциплінованість, дотримання субординації, чесність та відповідальність.

8. Рекомендована література

Базова література

1. Жовківський А. М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі: навчальний посібник / А. М. Жовківський, В. І. Кушнерик. – Чернівці: Книги – XXI, 2007.-168с.
2. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Hören und Sprechen». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2005. – 40с.
3. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Sprachlernspiele für den Deutschunterricht». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. – 40с
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник /Колектив авторів під кер. проф. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002 – 328с.

Додаткова література

1. Іноземні мови // Науково-методичний журнал. – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т: в-во «Ленвіт» (щорічні видання)
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. - 590с.
3. Storch, Günther . Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. – München: Fink Verlag, 1999. – 326 s.
4. Spiele für den FU/Claudia Koliander. – Wien: Sprachenreferat, 1999. – 110 s.

Викладач Маруневич Божена Михайлівна